

Natur

på torsdag

FOTO: ERIK THORING

Foredragsserie våren 2019

Mostun natursenter

Fremmede arter – hvordan truer de norsk natur?

v/generalsekretær i Sabima, Christian Steel

Onsdag 30. januar kl 19–20.30, Lille Maritim, Haugesund

Torsdag 31. januar kl 19–20.30, Mostun natursenter

Smykkene i rogalandsnaturen

v/forfatter og naturverner Erik Thoring

Torsdag 28. februar kl 19–20

Kjøkkenhage med Margunns metode

v/forfatter og hageentusiast Margunn Ueland

Torsdag 28. mars kl 19–20

Må vi verne mer for å stanse tapet av arter?

v/rådgiver Erik Steen Larsen, fylkesmannen i Rogaland

MERK TIDEN: Mandag 29. april kl 19–20

Kl 17.00: Årsmøte for Naturvernforbundet i Rogaland.

Hvaleventyret – hvordan vi nesten utryddet det største dyret som har levd

v/forfatter Andreas Tjernshaugen

Torsdag 23. mai kl 19–20

Kafé, utstilling og butikk er åpen fra 17.00.

Medlemmer gratis adgang. Andre kr. 50,-

Naturvernforbundet
i Rogaland

Programmet er støttet av Stavanger kommune, Sandnes kommune, Sola kommune, IVAR og Felleskjøpet Rogaland Agder.

Program

Fremmede arter - hvordan truer de norsk natur?

v/ generalsekretær i Sabima, Christian Steel

Torsdag 31. januar kl 19-20.30

FOTO: HÅKON FOSSMARK

Stillehavsøsters er en fremmed og uønsket art som inntar stadig flere gruntvanns-områder i Rogaland, som her i Revheimsbukta i Hafrsfjord.

Et stort antall fremmede arter har etablert seg i norsk natur, og mange av disse truer arts mangfoldet. Parkslirekne, sitkagran, platanlønn og stillehavsøsters er blant de verste. Hva er fremmede arter, hvordan sprer de seg og hva kan gjøres for å bekjempe verstingene? Arrangører: Naturvernforbundet i Rogaland i samarbeid og med støtte fra WWF-Norge og Sabima.

NB! Foredraget arrangeres også i Haugesund onsdag 30. januar kl. 19-20.30 på Lille Maritim, Scandic Maritim Hotel.

Arrangører: Miljøsam arbeidet Haugesund, Karmøy og Tysvær kommuner i samarbeid med Naturvernforbundet Haugalandet.

Smykkene i rogalandsnaturen

v/forfatter og naturverner Erik Thoring

Torsdag 28. februar kl 19-20

FOTO: ERIK THORING

Styvingsskogen i Målandsdalen naturreservat er menneskeskapt og er avhengig av skjøtsel dersom verneverdiene skal opprettholdes.

Rogaland har 187 verneområder og naturminner. De fleste har du neppe hørt om og ganske sikkert ikke besøkt. Du blir tatt med på en reise til et utvalg av disse, og relevante spørsmål er; hvorfor er de vernet, og har vernet fungert etter hensikten, nemlig å ta vare på de ulike naturtypene og artene som lever der? Forfatteren selger og signerer boka «Smykkene i rogalandsnaturen».

Kjøkkenhage med Margunns metode

v/forfatter og hageentusiast Margunn Ueland

Torsdag 28. mars kl 19-20

Margunn deler sine erfaringer med alle andre som vil dyrke sin egen mat.

Margunn får fram store mengder grønnsaker på liten plass i sin egen hage, men også på den overgrodde leikeplassen tvers over gata. Koss kan du laga din egen kjøkkenhage utan å grava (!) og utan å bruka korkje kunstgjødse, sprøytemiddel eller sekkevis med jord (dvs. torv med kunstgjødse)? Metoden Margunn brukar er naturens eigen, og det er derfor den funkam så bra! Forfattaren selger og signerer si nye bok "Margunns kjøkkenhage - Fersk mat året rundt".

Må vi verne mer for å stanse tapet av arter?

v/rådgiver Erik Steen Larsen, fylkesmannen i Rogaland

MERK TIDEN: Mandag 29. april kl 19-20

NB! Fra kl 17 årsmøte i Naturvernforbundet i Rogaland

FOTO: ERIK THORING

Kan naturverdier og fugleliv på Jærstrendene sikres samtidig som ferdselen øker?

Stortinget har bestemt at det skal vernes mer natur i Norge, og fylkesmennene har fått i oppdrag å foreslå vern av verdifulle og sårbare naturtyper som ikke er godt nok sikret i dag. Det kan dreie seg om helt nye verneområder eller utvidelse av eksisterende. Erik Steen Larsen informerer om arbeidet som er gjort i Rogaland og om en ny besøksstrategi for Jærstrendene landskapsvernområde.

BOKSIGNERING- OG SALG IFM FOREDRAGENE

Hvaleventyret – hvordan vi nesten utryddet det største dyret som har levd

v/forfatter *Andreas Tjernshaugen* - **Torsdag 23. mai kl 19-20.**

NB! Foredraget holdes også på **Sølvberget torsdag 23. mai kl 12-13** i kinosal 5. Mer info på www.solvberget.no

Norge var lenge verdens fremste hvalfangstnasjon med over ti tusen fangstfolk på det meste. Til tross for tidlige advarsler, var blåhvalen nær ved å bli utryddet av den moderne hvalfangstens raske båter, sprenggranater og harpuncanoner. Den største blåhval-
underarten, som lever i Antarktis, regnes fortsatt som kritisk truet. Forfatteren forteller om sine møter med blåhval og om de brutale fangsmetodene som er beskrevet i boka "Hvaleventyret - hvordan vi nesten utryddet det største dyret som har levd". Det blir salg/ signering av boka ifm. foredraget.

Arrangør: Naturvernforbundet i Rogaland i samarbeid med Sølvberget, bibliotek og kulturhus.

FOTO: ANDREAS TJERNSHAUGEN

Blåhvalen var nær ved å bli utryddet i det forrige århundret.

Om foredragsholderne

CHRISTIAN STEEL

ERIK THORING

MARGUNN UELAND

ERIK STEEN
LARSEN

ANDREAS
TJERNSHAUGEN

Christian Steel har siden 2012 vært generalsekretær i miljøorganisasjonen Sabima. Han er utdannet biolog med fugler som spesialfelt og har en aktiv bakgrunn fra Norsk Ornitologisk Forening, blant annet som organisasjonens styreleder. I Sabima har Christian spesielt ansvar for skog.

Erik Thoring er utdannet journalist og har bakgrunn fra Rogalands Avis og Nationen. Han har vært daglig leder i Naturvernforbundet i Rogaland siden 2001. Thoring har utgitt flere bøker tidligere, blant annet om Stavangers natur og kulturlandskap. Boka «Smykkene i rogalandsnaturen» utkom i desember 2018.

Margunn Ueland er kjøkkenhageentusiast, helsecoach, blogger og forfatter. Ho skriv bloggen "Margunns kjøkkenhage - Margunn Uelands blogg om hage, mat og helse". Du kan også fylgja ho på facebook-sida Margunns kjøkkenhage og på Instagram som @margunns kjøkkenhage. I februar kom boka "Margunns kjøkkenhage – Fersk mat året rundt" på Jæren forlag.

Erik Steen Larsen er dansk og er utdannet biolog fra Københavns universitet i 1996 (landskapsøkologi). Han har vært landbruks- og miljøsjef i Rennesøy kommune og miljørådgiver i Time kommune fra 2014 til 2017. Nå er Erik rådgiver i fylkesmannens miljøvernnavdeling med særlig ansvar for verneområder og Jærstrendene.

Andreas Tjernshaugen er utdannet sosiolog og redaktør i Store norske leksikon. Han har i flere år jobbet for CICERO Senter for klimaforskning og seinere for Bioteknologi-nemnda. Han har utgitt flere bøker med miljøtema, blant annet om meisenes hemmelige liv. Boka om Hvaleventyret utkom i 2018.

Dette kan du også være med på!

3. januar, 7. februar, 7. mars, 4. april, 2. mai og 2 juni kl 17–20: **Stavanger Strikk og drikk arrangerer Strikkekaféer på Mostun natursenter.**

31. januar, 28. februar, 28. mars og 23. mai: **Fellesturer rundt Mosvatnet før foredragene i Natur på torsdag.** Oppmøte kl 18 på Mostun natursenter.

Søndag 20. januar: **Reparasjonskafé på Mostun natursenter,** kl 12–15.

Søndag 27. januar: **Hagefugltelling på Mostun natursenter,** kl 12–15. Arrangør: Norsk Ornitologisk forening. Kaféen er åpen.

Lørdag 2 februar: **Åpning av ny Våtmarksutstilling på Mostun natursenter.**

Søndag 3 februar: **Feirig av Verdens våtmarksdag på Mostun natursenter.** Kom og snekre fuglekasse eller flaggermuskasse, og få suppe servert over bålpanna, kl 12–15.

Søndag 10 mars: **Fuglekassefest på Mostun natursenter.** Ta med familien på dugnad for småfuglene, som på denne tiden leter etter et sted å bo og bygge reir, kl 12–15.

Søndag 24. mars: **Trekkgugldag på Kvasseheim fyr.** I forbindelse med arrangementet er det mulig å bli med på tur fra Brusand til Kvasseheim med guide fra Turistforeningen. Egen buss settes opp.

Lørdag 6. april: **Fotokurs på Friluftshuset Orre.** Påmelding og egenbetaling.

FOTO: CECILIE NOTØ

6.april arrangeres det fotokurs på Friluftshuset Orre.

Søndag 7 april: **Den store klesbyttedagen på Mostun** fra kl 12. Kaféen er åpen.

Lørdag 4. mai: **Vårfugltur på Mostun natursenter.** NB! kl 06.00.

Søndag 5. mai: **Strandryddedag på Kvasseheim.** Buss settes opp.

Mandag 24. juni: **Humledag på Friluftshuset Orre** kl 11–14.

FØLG OSS PÅ FACEBOOK! Oppdatert informasjon om disse og andre arrangementer finner du ved å følge facebooksidene «Mostun natursenter», «Naturvernforbundet i Rogaland» og «Besøksenter våtmark Jæren»

KART: ELLEN JEPSON

STAVANGER KOMMUNE

SANDNES KOMMUNE

SOLA KOMMUNE

Før: Plastemballasje
Nå: Skjerm

Før: PC-skjerm
Nå: Sykkellykt

Før: Hermetikkbokser
Nå: Sykkelramme

Før: Vaskemaskin
Nå: Tannhjul

Før: Pizzaseske
Nå: Brosjyre

FRA NULL VERDI TIL FULL VERDI!

Alt du kildesorterer blir til noe nytt. Da spares råstoff, energi og miljø. Takk for at du er med!

J·V·A·R

sortere.no - kildesortering på nett